

kirjaamo@mmm.fi

elina.auri@mmm.fi

16.09.2019

KSL/137/05.00.04/2019

Viite: MMM kirje: Maakuntien esitykset saaristokunniksi ja -osakunniksi 16.8.2019 (MMM 1212/01.02/2019)

KESKI-SUOMEN LIITON ESITYS SAARISTOKUNNIKSI JA -OSAKUNNIKSI VUOSILLE 2020-2023

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt maakuntien esityksiä saaristo- ja saaristo-osakunniksi 18.9.2019 mennessä.

Voimassa oleva valtioneuvoston asetus saaristokunnista ja kuntien saaristo-osista (1089/2016) on voimassa vuoden 2019 loppuun. Asetuksen mukaan Keski Suomessa on viisi saaristo-osakuntaa: Joutsa, Kivijärvi, Luhanka, Kuhmoinen ja Jyväskylän kaupunki, johon on liittynyt entinen saaristo-osakunta Korpilahti. Kaikkiaan Suomessa on kahdeksan saaristokuntaa ja 40 saaristo-osakuntaa.

Keski-Suomen liitto esittää, että kaikki nykyiset viisi Keski-Suomen saaristo-osakuntaa nimitään saaristo-osakunniksi vuosille 2020 - 2023 . Kyseiset kunnat ovat ilmoittaneet haluavansa olla saaristo-osakuntina myös nykyisen kauden päättymisen jälkeen.

Lisäksi Keski-Suomen liitto esittää, että myös vapaa-ajan asutuksen määrää tulee myös huomioida nimetessä saaristokuntia ja saaristo-osakuntia. Pirstaleisista vesistöalueista johtuen on edellä mainituissa kunnissa runsaasti käytettävissä rantaviivaa loma-asutukseen ja paljon vapaa-ajan asuntoja. Trendinä on, että vapaa-ajan asunnoilla viivytään yhä pidempään ja niitä käytetään vakituisen asunnon tapaan kakkosasuntona. Tämä asettaa uudenlaisia haasteita palveluiden ja infrastruktuurin järjestämiseksi kunnissa.

Perustelut Keski-Suomen liiton esitykselle:

Joutsa (saarten ohella myös tieyhteyden päässä olevat Tieransaari/Ruokosaari, Mankisaari ja Vähä-Joutsa)

Joutsan Mankisaareissa ja Vähä-Joutsassa on saaristomaiseen asutukseen verrattavaa, tieyhteyden päässä olevaa asutusta 6,1 % kunnan asukasluvusta. Joutsan kunnassa on 8 saarta ilman tieyhteyttä. Asuinrakennuksia näillä saarilla on yhteensä 11. Tällä hetkellä saarissa ei ole kirjalla vakituista asutusta.

Kunta ylläpitää peruspalveluja ja mahdollistaa saaristossa liikkumista tarjoamalla palveluja edellä kuvatuilla alueilla. Peruspalvelut ja alueiden tarkempi kuvaus käy ilmi liitteestä olevas-

ta Joutsan kunnan toimittamasta esityksestä.

Jyväskylä (saarien ohella myös Oittila, Putkilahti ja Rutaniemi)

Jyväskylän saaristo-osakunnan status tulee säilyttää nykyisellä aluerajauksella, johon kuuluvat Päijänteen saaret Kilvensalo, Iso Mäntysaari ja Jänissaari, sekä manneralueet Oittila, Putkilahti ja Rutaniemi. Saarissa on edelleen vakituista asutusta Kilvensalossa ja Isossa Mäntysaarella (yht. 2 asukasta). Olosuhteiltaan saaristoon verrattavia alueita, joilla on tieyhteys, ovat nykyisen saaristo-osakuntastatuksen mukaisesti Oittila (317 asukasta, 0,2 % Jyväskylän väestöstä) ja Putkilahti (168 asukasta, 0,1 % Jyväskylän väestöstä) sekä Rutaniemi.

Saariston ja niihin vertautuvien manneralueiden asukkaat käyttävät enimmäkseen Jyväskylän kaupungin aluekeskusten, kuten Korpilahden, palveluja. Koululaiset kuljetetaan esim. Korpilahden uuteen koulukeskukseen koulukyydein. Putkilahdesta koulukyytejä järjestetään myös naapurikuntaan (Tammijärvi, Joutsa). Alueella on useita rekisteröityjen veneilijöiden tukikohtia ja rantautumispaikkoja, jotka palvelevat asukkaiden ohella kaupunkilaisten vapaa-ajanviettoa laajemminkin. Vapaa-ajan asutus Jyväskylän saaristoalueilla on paljon pysyvää asutusta laajempaa. Kaupungin keskustasta alle 30 km:n säteellä olevat saaret ovat haluttuja kesäasunnon sijaintipaikkoja. (liitteenä Jyväskylän kaupungin ehdotus saaristo-osakunnaksi)

Luhanka. (Saarten ohella myös Judinsalo, Klemetilä ja Onkisalo)

Saaristomaisuudessa ei ole tapahtunut muutoksia nykyiseen kauteen verrattuna. Luhangan kunnan pinta-alasta kolmannes on vesialueita. Vesialueet jakavat kunnan maa-alueen pääosin kahteen osaan aiheuttaen pitkät etäisyydet palveluiden saavutettavuudelle. Saaristomaisuus vaikuttaa merkittävästi kunnan palveluiden rakenteisiin ja palveluiden tuottamiseen sekä kuntalaisten asiointimahdollisuuksiin. (Liitteenä Luhangan kunnan ehdotus saaristo-osakunnaksi)

Kivijärvi (käsittäen myös tieyhteysien päässä olevan Lokakylän ja Talviaislahden) Kivijärvellä täyttyvät saaristomaisen asutukseen verrattavat olosuhteet. Kunnan olosuhteissa ei ole tapahtunut sellaisia muutoksia, jotka vaikuttaisivat kunnan asemaan saaristo-osakuntana. Kuntakeskuksesta katsottuna järven takaisilla kunnan alueilla, Talviaislahden ja Lokakylän kylillä asuu yhteensä 77 henkilöä eli noin 7 % kunnan noin 1.100 asukkaasta.

Iso Kivijärvi jakaa kunnan asutusta. Etäisyydet kuntakeskuksen ja järventakaisten alueiden välillä ovat huomattavan pitkät. Kunta on huolehtinut palveluiden saatavuudesta. Kunta on järjestänyt alueen väestölle asiointi- ja koululaiskuljetukset. Alueelle on rakennettu laajakaistayhteyksiä, joista on aiheutunut merkittäviä takausvastuita ja laajakaistayhtiön osakepääoma- ym. kuluja kunnalle. Kunta on rakentanut myös mm. jäähileaseman kalastuselinkeinon tarpeisiin ja liittänyt tiloihin myös kylälaisten kokoontumistilan. (Liitteenä Kivijärven kunnan ehdotus saaristo-osakunnaksi)

Kuhmoinen (käsittäen saarten ohella myös Papinsaaren, Korkeenkulman ja Sappeen/Lummenteen eteläpuolen)

Kuhmoisten kunnan suurimmassa saarella Haukkasalossa on edelleen vakituista asutusta vailla kiinteää tieyhteyttä lauttayhteyden/jäätien varassa. Lisäksi kunnassa on vakituista asutusta saarilla ja saaristonkaltaisia niemillä tieyhteyden päässä Papinsaarella, Korkeenkulmassa ja Sappeen/Lummenteen eteläpuolisella alueella. Edellä kuvatulla saaristoalueella asuu 194 vakituista asukasta eli 8,6 % koko kunnan väestöstä. Lisäksi alueella asuu lukuisia osa-aikaisia henkilöitä. Olosuhteet alueilla ovat saaristoalueisiin verrattavia. Alueet ovat vesialueiden pirstomia, pitkien tieyhteyksien päässä. Myös peruspalvelut ovat alueilla vaikeasti saavutettavissa.

Kunta järjestää viikoittaista asiointiliikennettä paikallisille asukkaille. Lisäksi alueelta järjestetään koulukuljetukset keskustassa olevaan yhtenäiskouluun. Haukkasalon saaren lisäksi kulku muihin saariin ja naapurikuntiin (Luhanka, Sysmä, Padasjoki) tapahtuu vesiteitse eri rantautumispaikoista.

Koko kunnan alue on pääosin satojen eri vesistöjen rikkomaa maa - aluetta, joka aiheuttaa haasteita liikkumiselle ja kartalta katsottuna lyhyestäkin välimatkasta tulee yllättäen pitkä vesistöjä kiertävien teiden vuoksi. (Liitteenä Kuhmoisten kunnan ehdotus saaristo-osakunnaksi)

Keski-Suomen liitto on valmis pyydettäessä toimittamaan lisätietoja päätöksenteon pohjaksi. Lausunnon on valmistellut rahoituspäällikkö Hilikka Laine, hilikka.laine@keskisuomi.fi, 040-595 0014

KESKI-SUOMEN LIITTO
Toimisto

Liitteet Kuntien perustelut saaristo-osakunniksi: Joutsa, Jyväskylä, Kivijärvi, Kuhmoinen ja Luhanka

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.